

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DRET ROMÀ I LA SEVA
RECEPCIÓ A EUROPA**

Coordinació: TERESA PERALTA

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	DRET ROMÀ I LA SEVA RECEPCIÓ A EUROPA
Codi	101801
Semestre d'impartició	1r S. Avaluació Continuada
Caràcter	Troncal
Nombre de crèdits ECTS	6
Grups	GG, GG1, GM1, GM2, GM3, GM4
Crèdits teòrics	4.2
Crèdits pràctics	1.8
Coordinació	TERESA PERALTA
Horari de tutoria/lloc	DILLUNS DE 16 A 18 H. DIMARTS DE 11 A 13 H. DIMECRES DE 11 A 13 H. despatx 3.09
Departament/s	DRET PRIVAT
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	40% presencial: 60 hores 60% no presencial: 90 hores
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	LES CLASSES S'IMPATIRAN EN CATALÀ.
Grau/Màster	Grau en Dret i doble titulació de Dret i Economia
Horari de tutoria/lloc	DILLUNS DE 16 A 18 H. DIMARTS DE 11 A 13 H. DIMECRES DE 11 A 13 H. despatx 3.09
Adreça electrònica professor/a (s/es)	t.peralta@dpriv.udl.cat

Teresa Peralta

Informació complementària de l'assignatura

Es recomana consultar cada dia el pla de treball per saber els temes i activitats que es desenvoluparan. També cal que mireu la web de dret romà a "recursos dret romà", especialment pels temes d'accions.

Els llibres recomanats per a la preparació de l'assignatura són:

Miquel, J. Història del derecho romano.

Miquel J. Dret privat romà

Aquests manuals recullen fidelment l'orientació seguida a classe, la qual cosa no obsta que els alumnes puguin preparar la matèria del programa amb altres manuals.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Explicar les institucions jurídiques romanes
2. Percebre l'evolució històrica de les institucions jurídiques
3. Explicar la influència del dret romà en el dret modern europeu
4. Aplicar els coneixements de la matèria a la pràctica
5. utilitzar la terminologia tecnico-jurídica pròpia de la matèria

Competències

Competències específiques:

1. Correcta comunicació oral i escrita en el llenguatge tècnic
 2. Capacitat d'anàlisi i síntesi
 3. Demostrar coneixement de les característiques, esquemes conceptuals, institucions i procediment del sistema jurídic
 4. Capacitat per identificar i interpretar les fonts del dret
 5. Capacitat per construir una decisió jurídica raonada
 6. Capacitat per assessorar en les possibles solucions respostes a un problema jurídic i per a dissenyar estratègies que condueixen a les distintes solucions
- Capacitat per assessorar sobre les possibles respostes a un problema jurídic, en diversos contextos, i dissenyar estratègies que condueixin a les diferents solucions

Objectius

- Aplicar els coneixements de la matèria a la pràctica

- Demostrar coneixement de les característiques, esquemes conceptuals, institucions i procediments del sistema jurídic

Objectius

- 1. Explicar les institucions jurídiques romanes
- 2. Percebre l'evolució històrica de les institucions jurídiques
- 3. Explicar la influència del dret romà en el dret modern europeu
- 4. Aplicar els coneixements de la matèria a la pràctica
- 5. Utilitzar la terminologia tecnico-jurídica pròpia de la matèria

- Capacitat per identificar i interpretar les fonts del dret vigent

Objectius

- Explicar les institucions jurídiques romanes
- Aplicar els coneixements de la matèria a la pràctica
- Percebre l'evolució històrica de les institucions jurídiques
- Explicar la influència del dret romà en el dret modern Europeu

- Capacitat per construir una decisió jurídica raonada

Objectius

- Aplicar els coneixements de la matèria a la pràctica

Competències transversals de la titulació-Competències Genèriques:

- Correcta Comunicació Oral i Escrita en el llenguatge tècnic

Objectius

- Utilitzar al terminologia tecnico-jurídica pròpia de la matèria

- Capacitat d'anàlisi i síntesi (C. Instrumental)

Objectius

- 1. Explicar les institucions jurídiques romanes
- 2. Percebre l'evolució històrica de les institucions jurídiques
- 3. Explicar la influència del dret romà en el dret modern europeu
- 4. Aplicar els coneixements de la matèria a la pràctica

Continguts fonamentals de l'assignatura

EL PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA ESTÀ DIVIDIT EN CINC UNITATS O MÒDULS TEMÀTICS:

INTRODUCCIÓ

HISTÒRIA DEL DRET ROMÀ

1. Època de l'estat-ciutat: el dret romà arcaic
Època de l'Imperi universal: dret pre-clàssic i clàssic
L'Estat romà tardà i el dret post-clàssic
La recepció del dret romà a Europa.

INSTITUCIONS DE DRET PRIVAT

2. Persones, dret de família i successions
3. Accions

4. Drets reals
5. Dret d'obligacions i contractes

DRET ROMÀ I LA SEVA RECEPCIÓ A EUROPA

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

INTRODUCCIÓ

1. Concepte de dret romà
2. Justificació de l'assignatura
3. L'ensenyament del dret romà
 - a. A l'Europa occidental
 - b. Als països de l'Est

CONCEPTES GENERALS

1. Concepte de dret
 - a. Principis dogmàtics fonamentals
 - b. Conceptes romans: *ius*, *ius praecepta*, *ius-fas*
2. Classificacions romanes del dret objectiu:
 - a. De caràcter històric: *ius-lex*, *ius civile-ius honorarium*, *ius civile-ius gentium-ius naturale*, *ius scriptum-ius non scriptum*
 - b. De caràcter sistemàtic: *ius publicum-ius privatum*, *ius commune-ius singulare*, *beneficia* i *privilegia*

BLOCS TEMÀTICS

PRIMERA UNITAT: HISTÒRIA DEL DRET ROMÀ

TEMA I : HISTÒRIA CONSTITUCIONAL ROMANA

1. Periodització

-Època de l'estat-ciutat: dret romà arcaic (des del segle VIII a. de C. fins al primer terç del segle III a. de C.)

-Època de l'imperi universal: dret preclàssic i clàssic (des del segle III a. de C. fins al primer terç del segle III d. de C.)

-L'estat romà tardà: dret postclàssic (des del segle III d. de C. fins al segon terç del segle VI)

1. Organització política i les fonts de producció del dret

-Monarquia: (des del 753 a. de C. fins al 509 a. de C.)

-República: (des del 509 a. de C. fins al 27 a. de C.)

-Principat: (des del 27 a. de C. fins al 235 d. de C.)

-Dominat: (des del 235 d. de C. fins al 476 Occident) (fins al 1453 Orient)

TEMA II: EUROPA I LA RECEPCIÓ DEL DRET ROMÀ

1. Concepte de recepció
2. Etapes en la recepció del dret romà
3. La recepció a Itàlia

4. La recepció a Espanya
5. La recepció a França
6. La recepció a Alemanya
7. La recepció a Anglaterra

SEGONA UNITAT: DRET DE PERSONES, FAMÍLIA I SUCCESSIONS

TEMA III : LA PERSONA I LA CAPACITAT JURÍDICA

1. La persona: capacitat jurídica i capacitat d'obrar
2. La persona física i la persona jurídica
3. Els tres *status*

TEMA IV: EL DRET DE FAMÍLIA I EL DRET DE SUCCESSIONS

DRET DE FAMÍLIA

1. Configuració de la família romana
2. El matrimoni i divorci
3. Règim de béns del matrimoni

DRET DE SUCCESSIONS

1. Conceptes fonamentals: *successio, hereditas, bonorum possessio*
2. Evolució històrica del dret hereditari
3. La successió intestada
4. La successió testamentària
5. Els principis del dret successori romà

TERCERA UNITAT: LES ACCIONS

TEMA V: EL PROCEDIMENT CIVIL ROMÀ: IDEES GENERALS

1. Autoajuda
2. Protecció jurídica de l'estat: *iudicium, actio*
3. Èpoques en la història del procés civil romà

TEMA VI: LES ACCIONS DE LLEI

1. Característiques generals
2. Les diferents *legis actiones*: *legis actio sacramento, per iuducis arbitrive postulationem, per conductionem, per manus iniunctionem* i *per pignoris capionem*.

TEMA VII: EL PROCEDIMENT FORMULARI

1. Origen històric
2. Estructura de la fórmula: *intentio, demonstratio, condemnatio, adiudicatio* i *praescriptio*
3. Classes de fórmules
4. Les fases del procediment formulari:
 - a. La fase *in iure*: iniciació i marxa del procés fins a la *litis contestatio* i la *litis contestatio*
 - b. La fase *apud iudicem*: compareixença, la prova i la sentència

TEMA VIII: LA COGNITIO EXTRAORDINEM

1. Característiques i antecedents
2. El plet fins al període de prova
3. La prova
4. Sentència i recursos
5. Execució de la sentència

QUARTA UNITAT: ELS DRETS REALS

TEMA IX: LES COSES

1. Les coses i la seva classificació
2. Concepte de cosa
3. Classes de coses: *res intra* i *extra commercium*, *res intra* i *extra patrimonium*, *res Mancipi* i *nec Mancipi*, coses mobles i immobles, coses fungibles i no fungibles, divisibles i indivisibles, simples i compostes, principals i accessòries, els fruits

TEMA X: ELS DRETS REALS

1. Concepte i posició històrica d'aquesta categoria
2. Antítesi entre drets reals i obligacions
3. Classificació dels drets reals : concepte i característiques de cada dret real

TEMA XI: LA PROPIETAT

1. La propietat
2. Concepte, evolució històrica i formes de propietat
3. La copropietat
4. Limitacions
5. Protecció de la propietat

TEMA XII: L'ADQUISICIÓ DERIVATIVA DE LA PROPIETAT

1. *Mancipatio*
2. *In iure cessio*
3. *Traditio*

TEMA XIII: LA USUCAPIO

1. Les XII Taules i el règim de l'*usus*
2. Dret clàssic: *usucapio* i *longi temporis praescriptio*
3. La *usucapio* en el dret postclàssic i justinianeu

TEMA XIV: L'ADQUISICIÓ ORIGINÀRIA DE LA PROPIETAT

1. Ocupació i tresor
2. *Accessio*
3. Especificació
4. *Confusio* i *conmixtio*
5. Adquisició dels fruits

TEMA XV: LA POSSESSIÓ

1. Concepte i classes
2. Adquisició i pèrdua de la possessió
3. Tutela de la possessió

CINQUÈNA UNITAT: DRET D'OBLIGACIONS I CONTRACTES

TEMA XVI: L'OBLIGACIÓ

1. Concepte i origen històric
2. Contingut i requisits de la prestació
3. Lloc i temps de la prestació
4. Classificació de les obligacions:
 - a. Pel seu objecte: genèriques, específiques i alternatives, divisibles i indivisibles i pecuniàries
 - b. Pels subjectes: ambulatòries, parciàries, cumulatives i solidàries
 - c. Pel vincle: civils i honoràries, civils i naturals

TEMA XVII: FONTS DE LES OBLIGACIONS

1. Idea i classificació
2. El contracte
3. Classificació dels contractes:
 - a. Els contractes reals: mutu, comodat, dipòsit, penyora

Apèndix: contractes innominats

- a. Els contractes formals: contractes verbals i contractes literals
- b. Els contractes consensuals: compravenda, *locatio-conductio*, societat, mandat

EL QUASICONTRACTE

1. *Negotiorum gestio*
2. Enriquiment injustificat

LES OBLIGACIONS EX DELICTO

1. Obligacions provinents d'actes il·lícits
2. Delictes civils: *furtum*, *rapina*, *iniuria*, *damnum iniuria datum*
3. Els anomenats quasidelictes

Els llibres especialment recomanats per a la preparació d'aquest programa són: MIQUEL J., HISTORIA DEL DERECHO ROMANO i MIQUEL J., DRET ROMÀ PRIVAT. Aquests manuals recullen fidelment l'orientació seguida a classe, la qual cosa no obsta que els alumnes puguin preparar la matèria del programa amb altres manuals.

Eixos metodològics de l'assignatura

L'eix bàsic de l'assignatura és la classe magistral seguida de les pràctiques corresponents a cada tema del programa.

En les classes pràctiques l'alumne aprendrà a aplicar la teoria a la pràctica de cara a una millor assimilació de la matèria.

L'avaluació de l'aprenentatge de tota l'assignatura es farà mitjançant dos proves escrites teòriques i una prova pràctica.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

PLANIFICACIÓ DOCENT CURS 2014/2015

DATES (setmanes)	DESCRIPCIÓ	ACTIVITAT PRESENCIAL	HTP (hores)	ACTIVITAT TREBALL AUTÒNOM	HTNP (hores)
SETEMBRE 16	PRESENTACIÓ DE L'ASSIGNATURA	EXPOSICIÓ ORAL PROFESSORA	1		
	PRESENTACIÓ DE LES PRÀCTIQUES	EXPOSICIÓ ORAL PROFESSORA	1		
22 23	VISIÓ GENERAL HISTÒRICA	CLASSE MAGISTRAL	1	ESTUDI	2
30	HISTÒRIA	CLASSE MAGISTRAL	1	ESTUDI	2
OCTUBRE 6 7	DRET DE LES PERSONES	CLASSE MAGISTRAL	1	ESTUDI	2
		PRÀCTICA	1		1
13 14	DRET DE FAMÍLIA	CLASSE MAGISTRAL	2	ESTUDI	
		PRÀCTICA	1		1
20 21	DRET DE SUCCESIONS	CLASSE MAGISTRAL	2	ESTUDI	2
		PRÀCTICA	1		1
27 28	ACCIONS	CLASSE MAGISTRAL	2	ESTUDI	2
		PRÀCTICA	1		1
NOVEMBRE 3 4	ACCIONS	CLASSE MAGISTRAL	2	ESTUDI	2
		PRÀCTICA	1		1
NOVEMBRE 10	PROVA ESCRITA	PRIMER PARCIAL TEÒRIC	1	ESTUDI	20
17 18	DRETS REALS	CLASSE MAGISTRAL	2	ESTUDI	2
		PRÀCTICA	1		1
24 25	DRETS REALS	CLASSE MAGISTRAL	2	ESTUDI	2
		PRÀCTICA	1		1

DESEMBRE 1 2	DRETS REALS	CLASSE MAGISTRAL	1	ESTUDI	2
		PRÀCTICA			
9	DRETS D'OBLIGACIONS I CONTRACTES	CLASSE MAGISTRAL	2	ESTUDI	2
		PRÀCTICA	1		1
15 16	DRETS D'OBLIGACIONES I CONTRACTES	CLASSE MAGISTRAL	2	ESTUDI	2
		PRÀCTICA	1		1
GENER 12 13	DRETS D'OBLIGACIONS I CONTRACTES				
		PRÀCTICA	1		1

Sistema d'avaluació

AVALUACIÓ CONTINUADA

OBJECTIUS	ACTIVITAT D'AVALUACIÓ	CRITERIS	PONDERACIÓ
1, 2, 3, 4, 5	PRIMER PARCIAL: TEORIA	Es farà la mitjana ponderada entre els tres exàmens	40%
1, 2, 3, 4, 5	SEGON PARCIAL: TEORIA	Es farà la mitjana ponderada entre els tres exàmens	40%
4,5,6	EXAMEN PRÀCTIC	Es farà la mitjana ponderada entre els tres exàmens	20 %

AVALUACIÓ CONTINUADA: L'assignatura estarà dividida en 5 blocs temàtics:

1. Història (primer parcial)
2. Persona, Família i Successions (primer parcial)
3. Procés (primer parcial)
4. Drets reals (segon parcial)
5. Obligacions i contractes (segon parcial)

A) AVALUACIÓ CONTINUADA:

1. PROVA ESCRITA: Exàmens escrits teòrics desenvolupant temes del programa i examen pràctic: 3 exàmens. El resultat de l'avaluació estarà en funció de la qualificació obtinguda en els dos exàmens escrits teòrics i l'examen de pràctiques. El primer parcial es farà a la meitat de curs i el segon parcial i l'examen pràctic al final de curs. Representaran respectivament el 40% més el 40% i el 20%. Per aprovar l'assignatura, una vegada feta la mitjana dels tres exàmens s'ha de tenir com a mínim un 5. Es farà la recuperació del primer i segon parcial que representa el 80% de l'avaluació.

Els alumnes s'examinaran dels temes d'història, persona, família i successions i procés en el primer parcial, i de la

part de drets reals i obligacions i contractes en el segon. Els alumnes que vulguin poden fer la recuperació del primer i segon parcial. El percentatge per considerar a un alumne com a presentat ha de ser del 40% de l'assignatura.

2. ACTIVITATS: Consistiran en fer pràctiques a classe encaminades a la preparació de l'examen de pràctiques.

AVALUACIÓ DE RECUPERACIÓ: Examen de recuperació del primer parcial (40%) i del segon parcial (40%). Si algun alumne vol pujar la nota també es pot presentar a la recuperació (el resultat de fer l'examen de recuperació no perjudicarà en cap cas a l'alumne).

B) AVALUACIÓ ESPECIAL: La normativa d'avaluació de l'estudiantat preveu que els alumnes que justifiquin per motius laborals que no poden seguir l'avaluació continuada tenen dret a fer un examen final (coincidirà amb el segon parcial).

CALENDARI ACTIVITATS AVALUABLES

10 NOVEMBRE DE 18 A 20 H. (TOTS ELS GRUPS)	PRIMERA PROVA ESCRITA	PRIMER PARCIAL TEÒRIC	1	ESTUDI	20 Hores
19 GENER DE 18 A 20 H. (GRUP MATI)	SEGONA PROVA ESCRITA	SEGON PARCIAL TEÒRIC	1 H. TEÒRIC	ESTUDI	20
27 DE GENER DE 10 H. A 12 H. (DOBLE TITULACIÓ)	SEGONA PROVA ESCRITA	SEGON PARCIAL TEÒRIC	1 TEÒRIC	ESTUDI	20
2 FEBRER DE 16 A 18 H. (TOTS ELS GRUPS)	PROVES ESCRITES DE RECUPERACIÓ	EXÀMENS DE RECUPERACIÓ DEL PRIMER I SEGON PARCIAL TEÒRICS	1 HORA PER CADA RECUPERACIÓ	ESTUDI	20
28 de febrer DE 12 H. A 14 H. AULA 301/302 EP TORN MATÍ	PROVA PRÀCTICA	EXAMEN PRÀCTIC	2 H.	ESTUDI	10
28 de febrer DE 18 A 20 H. AULA - 104 FDE DOBLE	PROVA PRÀCTICA	EXAMEN PRÀCTIC	2 H.	ESTUDI	10

MATERIALS

PROGRAMA I ESQUEMES COMPLEMENTARIS DE L'ASSIGNATURA I CASOS PRÀCTICS (Els esquemes i el programa es podran consultar durant les proves).

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA BÀSICA :

HISTÒRIA DEL DRET ROMÀ:

- MIQUEL J. (1991): HISTORIA DEL DERECHO ROMANO
- KUNKEL W. (1982): HISTORIA DEL DERECHO ROMANO
- ARANGIO RUIZ V. (1980): HISTORIA DEL DERECHO ROMANO
- DE FRANCISCI (1954): SÍNTESIS HISTÓRICA DEL DERECHO ROMANO
- ARIAS RAMOS/ARIAS BONET (1979): COMPENDIO DE DERECHO PÚBLICO ROMANO E HISTORIA DE LAS FUENTES
- FERNÁNDEZ DE BUJÁN A. (2005): DERECHO PÚBLICO ROMANO.
- FERNÁNDEZ DE BUJÁN A. (2010) : HISTÒRIA DEL DERECHO ROMANO.
- ZIMMERMANN, R. (2009): EUROPA Y EL DERECHO ROMANO.
- STEIN P. (1999): LE DROIT ROMAIN ET L'EUROPE.
- SOLIDORO C. (2003): LA TRADIZIONE ROMANISTICA NEL DIRITTO EUROPEO, 2 VOL.
- SIRVENT C. (2006): SISTEMAS JURÍDICOS CONTEMPORÁNEOS.

INSTITUCIONS DE DRET PRIVAT:

- MIQUEL J. (1996): DRET PRIVAT ROMA.
- JÖRS/KUNKEL (1966): DERECHO PRIVADO ROMANO.
- KASER M. (1968): DERECHO ROMANO PRIVADO.
- IGLESIAS J. (1999): DERECHO ROMANO PRIVADO.
- ARIAS RAMOS/ARIAS BONET (1986): DERECHO ROMANO, 2 VOLS.
- D'ORS A. (1992): DERECHO ROMANO PRIVADO.
- GARCÍA GARRIDO M. (1985): DERECHO PRIVADO ROMANO.
- FERNÁNDEZ DE BUJÁN A. (2008): DERECHO PRIVADO ROMANO.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA:

Lectures recomanades:

1. EL PROBLEMA DE LA SUCESIÓN DE AUGUSTO DE JOAN MIQUEL
2. LA RECEPCIÓN DEL DERECHO ROMANO EN EUROPA CENTRAL DE ANDREAS WACKE
3. CIENCIA JURIDICA EUROPEA Y DERECHOCOMUNITARIO: IUS ROMANUM, IUS COMMUNE. COMMON LAW. CIVIL LAW. DE ANTONIO FERNANDEZ DE BUJAN.
4. APORTACION DEL DERECHO ROMANO AL PROCESO DE ELABORACION DEL DERECHO DE LA UNION EUROPEA . DE FEDERICO FERNANDEZ DE BUJAN.

TAULA CRONOLÒGICA DE LA HISTÒRIA DEL DRET ROMÀ

EN ELS SEGÜENTS MANUALS ES TROBARÀ UNA CRONOLOGIA DELS FETS MÉS RELLEVANTS DEL DRET ROMÀ:

- HISTORIA DEL DERECHO ROMANO DE JUAN MIQUEL
- TEXTOS DE DERECHO ROMANO DE RAFAEL DOMINGO Y OTROS, pàg. 482 i següents.
- MANUAL DE DERECHO ROMANO DE CÉSAR RASCÓN, pàg. 335 i següents.
- HISTORIA Y FUENTES DE DERECHO ROMANO DE JAVIER PARICIO, pàg. 219 i següents.

Mitjançant el programa sakai es pot accedir a tots els materials que es faran servir: casos pràctics , programa de l'assignatura, esquemes complementaris i articles recomanats. És de molta utilitat la Web de dret romà també introduïda en el programa (recursos) sobre tot per aprofundir en la part de dret processal.